

Maciej Rogalski*

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wymagań i sposobu zapewnienia warunków dostępu i utrwalania przekazów telekomunikacyjnych i danych

Spis treści

- I. Wprowadzenie
- II. Zwolnienie z obowiązku zapewnienia warunków dostępu i utrwalania
 1. Zakres zwolnienia w projekcie rozporządzenia
 2. Trudności w zapewnieniu warunków dostępu i utrwalania przez małych i średnich przedsiębiorców
 3. Poszerzenie zakresu zwolnień
- III. Ochrona informacji niejawnych
 1. Wątpliwości interpretacyjne
 2. Ograniczenie wymagań w zakresie ochrony informacji niejawnych
- IV. Podsumowanie

Streszczenie

Artykuł analizuje projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wymagań i sposobu zapewnienia warunków dostępu i utrwalania przekazów telekomunikacyjnych i danych oraz rodzajów działalności telekomunikacyjnej lub rodzajów przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających temu obowiązkowi. Projekt ten zastąpi po kilkunastu latach obowiązywania rozporządzenie Rady Ministrów z 13.9.2005 r. w sprawie wypełnienia przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych zadań i obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego. Przedmiotem analizy są dwie kwestie, posiadające jednak bardzo istotne praktyczne znaczenie. Po pierwsze, zakres zwolnienia z obowiązku zapewnienia warunków dostępu i utrwalania. Po drugie, obowiązki w zakresie ochrony informacji niejawnych. Projekt rozporządzenia przewiduje poszerzenie zakresu zwolnień z tych obowiązków, które jednak nadal wydają się niewystarczające. Z kolei w zakresie ochrony informacji niejawnych w projekcie zostały przyjęte rozwiązania korzystne dla małych i średnich przedsiębiorców.

Słowa kluczowe: obowiązki na rzecz uprawnionych podmiotów; warunki dostępu i utrwalania; ochrona informacji niejawnych.

JEL: K23

* Doktor habilitowany, profesor Uczelni Łazarskiego; e-mail: maciej@rogalski.waw.pl.

I. Wprowadzenie

Dział VIII ustawy z dnia 16 lipca 2004 – Prawo telekomunikacyjne (dalej: pt¹) określa obowiązki na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego. Wśród przepisów tego działu, art. 179 poświęcony jest kontroli komunikatów i danych towarzyszących. Przepis art. 179 ust. 3 pt, a także akty wykonawcze wydane na podstawie ustawy – Prawo telekomunikacyjne związane z realizacją tych obowiązków wywołują ciągle liczne wątpliwości interpretacyjne oraz problemy praktyczne w ich stosowaniu przez podmioty zobowiązane (zob. Rogalski, 2004a, s. 77–78; 2004, s. 107–118; 2007, s. 18–34; 2008, s. 7–25; 2009, s. 665–679; Piątek, 2013, s. 1069 i n.; Krasuski, 2010, s. 680 i n.). Z pewnością nie ułatwia interpretacji wiek tych aktów prawnych, w szczególności aktów wykonawczych, które były wydawane w innych realiach prawnych, rynkowych i technologicznych. Dobrze więc, że Minister Cyfryzacji przygotował projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wymagań i sposobu zapewnienia warunków dostępu i utrwalania przekazów telekomunikacyjnych i danych oraz rodzajów działalności telekomunikacyjnej lub rodzajów przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających temu obowiązkowi (dalej: projekt rozporządzenia²).

Rozporządzenie to będzie wydane w oparciu o art. 179 ust. 12 pt. Zgodnie z tym przepisem, Rada Ministrów powinna określić, w drodze rozporządzenia, wymagania i sposób zapewnienia warunków dostępu i utrwalania, o których mowa w art. 179 ust. 3 pt i art. 180d pt, z wyłączeniem spraw uregulowanych w art. 242 kodeksu postępowania karnego, kierując się zasadą osiągnięcia celu przy jak najniższych nakładach oraz rodzaju działalności telekomunikacyjnej lub rodzaju przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających obowiązkowi zapewnienia warunków dostępu i utrwalania, o których mowa w art. 179 ust. 3 pt i art. 180d pt, kierując się zakresem i rodzajem świadczonych usług telekomunikacyjnych lub wielkością sieci telekomunikacyjnych przedsiębiorców.

Do chwili obecnej nie zostało wydane rozporządzenie w oparciu o ten przepis. Obowiązuje natomiast nadal rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2005 r. w sprawie wypełniania przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych zadań i obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego (dalej: rozporządzenie z 13.09.2005 r.)³. Rozporządzenie to obowiązuje nadal, mimo że przepis art. 181 pt, w oparciu o który to rozporządzenie zostało wydane, został uchylony z dniem 6 lipca 2009 r., na mocy przepisu art. 1 pkt 42 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo telekomunikacyjne oraz niektórych innych ustaw⁴. Rozporządzenie z dnia 13 września 2005 r. nadal obowiązywało na podstawie przepisu art. 14 ust. 1 wspomnianej ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. Przepis art. 181 pt stanowił, że „Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania i sposób wypełniania zadań i obowiązków, o których mowa w art. 179 ust. 3, z wyłączeniem spraw uregulowanych w art. 242 Kodeksu postępowania karnego, kierując się zasadą osiągnięcia celu przy jak najniższych nakładach;

¹ DzU 2016, poz. 1489 ze zm.

² Projekt rozporządzenia i przebieg prac jest dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Cyfryzacji: <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12297902/katalog/12430944#12430944>.

³ DzU 2005 Nr 187, poz. 1568.

⁴ DzU, poz. 716.

- 2) warunki, jakie muszą być spełnione dla udzielenia odroczenia, o którym mowa w art. 179 ust. 6, termin złożenia wniosku oraz maksymalny termin odroczenia, kierując się potrzebą wykonywania zadań na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) rodzaje działalności telekomunikacyjnej lub rodzaje przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających obowiązkowi wykonywania zadań, o których mowa w art. 179 ust. 3, kierując się zakresem i rodzajem wykonywanych usług telekomunikacyjnych lub wielkością sieci telekomunikacyjnych”.

II. Zwolnienie z obowiązku zapewnienia warunków dostępu i utrwalania

1. Zakres zwolnienia w projekcie rozporządzenia

Koniecznym jest więc przanalizowanie postanowień projektu rozporządzenia w wersji z 25 kwietnia 2017 r.⁵, które zastąpią postanowienia rozporządzenia z 13.09.2005 r. Przedmiotem analizy będą dwie, istotne z punktu widzenia praktyki kwestie: zakresu zwolnień z obowiązków przewidzianych w projekcie rozporządzenia oraz sposobu uregulowania obowiązków w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Zgodnie z delegacją ustawową (art. 179 ust. 12 pt) oraz zgodnie z § 1 pkt 2 projektu rozporządzenia, powinno ono określać rodzaje działalności telekomunikacyjnej lub rodzaje przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających obowiązkowi zapewnienia warunków dostępu i utrwalania, o których mowa w art. 179 ust. 3 pt i art. 180d pt, kierując się zakresem i rodzajem świadczonych usług telekomunikacyjnych lub wielkością sieci telekomunikacyjnych przedsiębiorców. Zgodnie z § 14 projektu rozporządzenia obowiązkowi zapewnienia warunków dostępu i utrwalania nie podlegają przedsiębiorcy wykonujący działalność telekomunikacyjną polegającą na:

- 1) świadczeniu usług towarzyszących;
- 2) rozpowszechnianiu lub rozprowadzaniu programów radiofonicznych lub telewizyjnych;
- 3) odsprzedaży lub świadczeniu usług telekomunikacyjnych niebędących publicznie dostępnymi usługami telekomunikacyjnymi lub świadczonych w sieciach niebędących publicznymi sieciami telekomunikacyjnymi;
- 4) dostarczaniu łączy telekomunikacyjnych wyłącznie w celu wykonywania usługi przetwarzania danych, w szczególności w postaci centrum przetwarzania danych.

W porównaniu więc z obowiązującym rozporządzeniem z 13.09.2005 r., zakres zwolnienia z obowiązku uległ poszerzeniu. Rozporządzenie z 13.09.2005 r. w § 9 przewiduje tylko zwolnienia wymienione w punkcie 1–2 projektu rozporządzenia. Wszystkie zwolnienia, zarówno w rozporządzeniu z 13.09.2005 r., jak i w projekcie rozporządzenia, posiadają charakter przedmiotowy. Brakuje natomiast zwolnień o charakterze podmiotowym. Powstaje pytanie, czy zmiany w tym zakresie w projekcie rozporządzenia są wystarczające.

⁵ <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12297902/katalog/12430944#12430944>.

2. Trudności w zapewnieniu warunków dostępu i utrwalania przez małych i średnich przedsiębiorców

Zgodnie z prowadzonym przez Prezesa UKE rejestrem przedsiębiorców telekomunikacyjnych, w Polsce jest ponad 10 000 przedsiębiorców telekomunikacyjnych. W ogromnej większości są to bardzo małe, przeważnie jednoosobowe firmy. Natomiast zgodnie z art. 179 pt, każdy przedsiębiorca telekomunikacyjny, niezależnie od jego wielkości, jest zobowiązany do realizacji warunków dostępu i utrwalania przekazów telekomunikacyjnych i danych. Powstają pytania, na ile faktycznie jest to możliwe do zrealizowania przez najmniejszych przedsiębiorców i ilu z nich faktycznie w praktyce realizuje te obowiązki. Na drugie z pytań niezmiernie trudno udzielić odpowiedzi, gdyż wymagałoby to w praktyce przeprowadzenia audytu wykonywania tych obowiązków przez wszystkich przedsiębiorców telekomunikacyjnych przez uprawnione do tego podmioty. Na pierwsze pytanie łatwiej jest udzielić odpowiedzi.

Zgodnie z art. 2 pkt 27 pt, przedsiębiorca telekomunikacyjny może być dostawcą usług lub operatorem. Z punktu widzenia realizacji obowiązków określonych w art. 179 ust. 3 pt istotne jest dokonanie rozróżnienia, w jakim modelu dostawca usług świadczy usługi, tj. czy: 1) posiada własną sieć telekomunikacyjną i świadczy usługi z wykorzystaniem tej sieci; 2) wykorzystuje sieć telekomunikacyjną innego operatora i świadczy z wykorzystaniem obcej sieci te usługi; 3) nie posiada własnej sieci i nie wykorzystuje sieci innego operatora, tylko odsprzedaje usługi nabyte od innego dostawcy usług.

Wykonanie określonych w art. 179 ust. 3 pt obowiązków polegających na stworzeniu warunków dostępu i utrwalania przez dostawcę usług posiadającego własną sieć telekomunikacyjną jest zadaniem nieporównywalnie łatwiejszym, niż wykonanie tego zadania przez dostawcę usług, który świadczy usługi z wykorzystaniem sieci innego operatora lub tylko odsprzedaje usługi innego dostawcy usług. Pamiętać bowiem należy, że przepis art. 179 ust. 3 pt zobowiązuje nie tylko do zapewnienia warunków dostępu i utrwalania. Wymaga jednocześnie, aby możliwości dostępu i utrwalania były zapewnione w sposób „jednoczesny i wzajemnie niezależny” dla poszczególnych uprawnionych podmiotów (art. 179 ust. 3 pkt 1 pt).

Przepis art. 179 ust. 3 pt dotyczy realizacji obowiązków na rzecz zarówno tzw. uprawnionych podmiotów, jak i sądów oraz prokuratur. Zgodnie z art. 179 ust. 3 pkt 2 pt, przedsiębiorcy telekomunikacyjni są zobowiązani do utrwalania na rzecz sądów i prokuratur przekazów i danych, o których mowa w art. 179 ust. 3 pkt 1 lit. a i b pt, czyli na potrzeby postępowania karnego (Kawałek i Rogalski, 2010, s. 926–928; Rogalski, 2016, s. 73 i n.; Brzeziński, Opaliński i Rogalski, 2016, s. 164 i n.; Artymiak, 2012, s. 356–361).

Podstawowym elementem funkcjonowania systemu, który zapewni zrealizowanie obowiązków określonych w art. 179 pt jest sieć telekomunikacyjna. Bez posiadania sieci telekomunikacyjnej, w znaczeniu jej właścicielstwa, nie jest możliwe samodzielne realizowanie tych obowiązków. W przypadku natomiast korzystania z sieci telekomunikacyjnej będącej własnością innego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, podmiot zobowiązany do wykonania omawianych obowiązków musi uzyskać jego zgodę na realizowanie kontroli i utrwalania. W praktyce przyjmuje ona postać powierzenia temu przedsiębiorcy realizowania tych obowiązków. Kwestię tę reguluje przepis art. 179 ust. 7 pt, który przewiduje możliwość powierzenia wykonania obowiązków w zakresie dostępu i utrwalania

innemu, współpracującemu przedsiębiorcy. W szczególności może to dotyczyć przedsiębiorcy, który wykonuje działalność z wykorzystaniem sieci innego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego lub zajmuje się jedynie odsprzedażą usług nabytych od innego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego. Powierzenie obowiązków powinno nastąpić na podstawie umowy. Przepis art. 179 ust. 7 pt zdanie drugie wprost stanowi, że powierzenie to nie zwalnia powierzającego z odpowiedzialności za wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 179 ust. 3 pt.

W praktyce rozwiązanie to dość dobrze funkcjonuje, gdy podmiot świadczący usługi wykorzystuje sieć jednego operatora telekomunikacyjnego i ten operator zgadza się wykonywać powierzone mu obowiązki w trybie art. 179 ust. 7 pt. Sytuacja komplikuje się, gdy przedsiębiorca telekomunikacyjny: nie posiada własnej sieci telekomunikacyjnej; świadczy różne usługi, niektóre z wykorzystaniem sieci innych przedsiębiorców, a inne bez wykorzystania sieci innych przedsiębiorców (odsprzedaża usługi innego przedsiębiorcy); gdy brak zgody przedsiębiorcy na powierzenie wykonywania tych obowiązków. W przypadku braku zgody na powierzenie obowiązków przedsiębiorcy dysponującemu siecią w trybie art. 179 ust. 7 pt, konieczne jest samodzielne stworzenie warunków kontroli i utrwalania przez przedsiębiorcę zobowiązanego, zgodnie z wymaganiami ustawy oraz rozporządzenia. Wydaje się to być bardzo trudne do wykonania pod względem technicznym i organizacyjnym czy wręcz niemożliwe w szczególności dla firmy jednoosobowej. Odrębnym zagadnieniem są koszty całego przedsięwzięcia, które spowodują, że dotychczasowa działalność może być po prostu nieopłacalna.

Warto przy tym zwrócić uwagę na zasadę sformułowaną w art. 179 ust. 12 pt, gdzie ustawodawca wskazał, że wydając rozporządzenie w sprawie określenia warunków dostępu i utrwalania należy kierować się „zasadą osiągnięcia celu przy jak najniższych nakładach”. Chodzi o poszukiwanie takich rozwiązań, które byłyby jak najmniej uciążliwe i kosztowne dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych, a jednocześnie pozwalały na realizację zamierzonych celów.

3. Poszerzenie zakresu zwolnień

W analizowanej sytuacji należałoby dokonać konfrontacji obecnych i projektowanych regulacji z realiami rynku i zaproponować zmiany w projekcie rozporządzenia. Przede wszystkim pozwoliłoby to na urealnienie obecnej sytuacji. Staje się ona bowiem szczególnie niebezpieczna, gdy przepisy prawa mogą nie być przestrzegane z uwagi na to, że są po prostu niezwykle trudne do spełnienia. Można oczywiście prezentować stanowisko, że każdy przedsiębiorca powinien dostosować się do obowiązujących regulacji, a gdy nie jest w stanie tego zrobić powinien po prostu zaprzestać działalności lub jej nie podejmować. Powstaje jednak pytanie, czy tylko w ten sposób może zostać rozwiązany problem. W praktyce bowiem, obowiązki z art. 179 pt są realizowane przez stosunkowo nieliczną grupę przedsiębiorców telekomunikacyjnych, głównie tych największych, gdyż do nich wpływa ogromna większość zleceń od podmiotów uprawnionych. Dlatego można byłoby rozważyć stworzenie wyłączenia podmiotowego, które dotyczyłoby przykładowo przedsiębiorców nieosiągających określonego rocznego poziomu przychodów lub poziomu zatrudnienia. Oczywiście nie można wykluczyć, że konieczność dostępu i utrwalania powstanie także w stosunku do użytkowników telekomunikacji obsługiwanych przez te podmioty, ale prawdopodobieństwo wystąpienia takiej konieczności wydaje się być bardzo małe. Z pewnością uprawnione podmioty dysponują odpowiednimi statystykami w tym zakresie, które pozwoliłyby zweryfikować

to twierdzenie. W przypadku jednak uznania konieczności objęcia nawet tych najmniejszych podmiotów obowiązkami w zakresie zapewnienia warunków kontroli i utrwalania, można byłoby przyjąć rozwiązanie, że w stosunku do tej grupy podmiotów, w razie konieczności zapewnienia warunków dostępu i utrwalania inni przedsiębiorcy byłiby zobowiązani do zawarcia umowy w trybie art. 179 ust. 7 pt.

III. Ochrona informacji niejawnych

1. Wątpliwości interpretacyjne

W czasie obowiązywania rozporządzenia z 13.09.2005 r. w praktyce wątpliwości budziły postanowienia § 3. Prezentowane były dwie interpretacje. Zgodnie z pierwszą, przepis § 3 ust. 2 rozporządzenia z 13.09.2005 r. określa stopień i klauzule tajności świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego, które uznaje się za odpowiednie w związku z wykonywaną działalnością. Zgodnie z tą interpretacją przedsiębiorca telekomunikacyjny powinien zapewnić warunki ochrony informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „ściśle tajne”. Ochrona powinna być zapewniona na poziomie klauzuli „ściśle tajne”, bez względu na pozostałe warunki określone w ustępach § 3 rozporządzenia z 13.09.2005 r. Według tej interpretacji kwestia spełnienia warunków określonych w ustępach § 3 rozporządzenia z 13.09.2005 r. może mieć tylko wpływ na stopień świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego, przy utrzymaniu jako zasady ochrony na poziomie „ściśle tajne”.

Według drugiej interpretacji przepisów § 3 rozporządzenia z 13.09.2005 r., w przypadku niespełnienia warunków określonych § 3 ust. 2–3 pkt 1–3 tego rozporządzenia, brak jest konieczności posiadania nie tylko świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego jakiegokolwiek stopnia, lecz także stosowania klauzuli ochrony na poziomie „ściśle tajne”. Uzasadniając tę interpretację, wskazywano, że § 3 ust. 2 rozporządzenia należy interpretować z uwzględnieniem treści ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (dalej: uoin)⁶ – w razie wątpliwości należy przyjąć jej rozstrzygający charakter, tj. należy zapewnić warunki ochrony informacji niejawnych oznaczone klauzulą „ściśle tajne”, potwierdzone świadectwem bezpieczeństwa przemysłowego, jeżeli są spełnione warunki określone w punktach 1–3 § 3 ust. 2–3 rozporządzenia. W przypadku niespełnienia tych warunków, nie tylko nie wymaga się świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego 1, 2 lub 3 stopnia, ale także nie trzeba stosować klauzuli „ściśle tajne”. Za taką interpretacją przemawia brzmienie § 3 ust. 4 rozporządzenia z 13.09.2005 r., który odnosi się właśnie do sytuacji, gdy nie są spełnione warunki w punktach 1–3 § 3 ust. 2 rozporządzenia. Przepis ten nie wskazuje, że należy w takiej sytuacji stosować klauzulę „ściśle tajne”, ale odsyła tylko do postanowień ustawy o ochronie informacji niejawnych.

2. Ograniczenie wymagań w zakresie ochrony informacji niejawnych

Projekt rozporządzenia w sposób bardziej precyzyjny określa wymagania w zakresie ochrony informacji niejawnych i usuwa istniejące dotychczas wątpliwości. Ponadto obniża te wymagania w stosunku do rozporządzenia z 13.09.2005 r. Zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 1 projektu rozporządzenia przedsiębiorca obsługujący powyżej 50 tys. zakończeń sieci jest obowiązany stosować się do wymagań bezpieczeństwa określonych w przepisach dotyczących ochrony informacji niejawnych

⁶ DzU 2016, poz. 1167 ze zm.

i zapewnić warunki do ochrony informacji niejawnych oznaczonych klauzulą nie niższą niż „tajne”, potwierdzoną świadectwem bezpieczeństwa przemysłowego co najmniej trzeciego stopnia. W rozporządzeniu z 13.09.2005 r. przepis § 3 ust. 2 nakazuje zapewnić warunki do ochrony informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „ściśle tajne”, potwierdzone świadectwem bezpieczeństwa przemysłowego pierwszego stopnia. W przypadku natomiast przedsiębiorcy obsługującego do 50 tys. zakończeń sieci, przedsiębiorca powinien stosować się do wymagań bezpieczeństwa określonych w przepisach dotyczących ochrony informacji niejawnych, przy czym zapewnienie warunków dostępu i utrwalania może nastąpić poprzez udostępnienie informacji niejawnych w sposób określonych w art. 34 ust. 5 oraz art. 54 ust. 8 uoin (§ 4 ust. 2 pkt 1 projektu rozporządzenia).

Wymienione przepisy ustawy o ochronie informacji niejawnych są korzystne dla przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, ponieważ ABW może: 1) w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyrazić pisemną zgodę na jednorazowe udostępnienie określonych informacji niejawnych osobie nieposiadającej odpowiedniego poświadczenia bezpieczeństwa; 2) wyrazić pisemną zgodę na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne” osobie, wobec której wszczęto poszerzone postępowanie sprawdzające (art. 34 ust. 5 uoin). W przypadku przedsiębiorcy wykonującego działalność jednoosobowo, zdolność do ochrony informacji niejawnych potwierdza poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli tajności „poufne” lub wyższej, wydawane przez ABW albo SKW, i zaświadczenie o odbytym przeszkoleniu w zakresie ochrony informacji niejawnych wydawane przez ABW albo SKW (art. 54 ust. 3 uoin). W szczególnie uzasadnionych przypadkach wskazani w uoin szefowie organów państwowych mogą wyrazić pisemną zgodę na jednorazowe udostępnienie określonych informacji niejawnych przedsiębiorcy nieposiadającemu odpowiedniego świadectwa lub poświadczenia bezpieczeństwa i wobec którego nie jest prowadzone postępowanie bezpieczeństwa przemysłowego lub nie jest prowadzone postępowanie sprawdzające (art. 54 ust. 8 uoin).

Średni i mali przedsiębiorcy zwolnieni będą więc z obowiązku posiadania świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego. Natomiast informacje niejawne będą tym przedsiębiorcom udostępniane na podstawie jednorazowej decyzji właściwego organu w trybie określonym w ustawie o ochronie informacji niejawnych.

Duzi przedsiębiorcy, którzy zapewniają warunki dostępu i utrwalania w zakresie przekazów telekomunikacyjnych i danych określonych w art. 179 ust. 3 pkt 1 lit. a i b pt za pomocą interfejsu LI HI, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2012 r. w sprawie wymagań technicznych i eksploatacyjnych dla interfejsów umożliwiających wykonywanie zadań i obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, zobowiązani będą do stosowania się do wymagań bezpieczeństwa określonych w przepisach dotyczących ochrony informacji niejawnych i zapewnienia warunków do ochrony informacji niejawnych oznaczonych klauzulą nie niższą niż „tajne”, potwierdzoną świadectwem bezpieczeństwa przemysłowego pierwszego stopnia (§ 5 ust. 2 pkt 2 projektu rozporządzenia).

Natomiast gdy chodzi o pozostałych dużych przedsiębiorców, nieposiadających interfejsów LI HI, którzy zapewniają warunki dostępu i utrwalania w sposób określony w § 3 ust. 1 projektu rozporządzenia, wystarczające będzie zapewnienie zdolności do ochrony informacji niejawnych oznaczonych klauzulą nie niższą niż „tajne”, potwierdzoną świadectwem bezpieczeństwa przemysłowego trzeciego stopnia.

IV. Podsumowanie

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wymagań i sposobu zapewnienia warunków dostępu i utrwalania przekazów telekomunikacyjnych i danych oraz rodzajów działalności telekomunikacyjnej lub rodzajów przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających temu obowiązkowi był bardzo długo oczekiwanym rozporządzeniem, które powinno być wydane w oparciu o art. 179 ust. 12 pt. Bardzo dobrze więc, że zastąpi poprzednio obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2005 r. Obowiązujące wcześniej rozporządzenie z uwagi na swój wiek nie przystawało już do realiów technologicznych i rynkowych. Wywoływało także wiele wątpliwości interpretacyjnych. Projekt rozporządzenia wychodzi naprzeciw postulatowi rynku telekomunikacyjnego. W szczególności dotyczy to zmniejszenia zakresu obowiązków dotyczących ochrony informacji niejawnych, w stosunku do małych i średnich przedsiębiorców. Wydaje się jednak, że jeszcze bardziej powinien być poszerzony zakres zwolnień z realizacji obowiązków dotyczących dostępu i utrwalania. Należałoby rozważyć nie tylko zwolnienia o charakterze przedmiotowym, lecz także podmiotowym.

Bibliografia

- Artymiak, G. (2012). W: Rogalski M. (red.), *Proces karny. Część ogólna*. Warszawa: LEX Wolters Kluwer.
- Brzeziński, P., Opaliński, B. i Rogalski, M. (2016). *Gromadzenie i udostępnianie danych telekomunikacyjnych*. Warszawa: C.H. Beck.
- Kawałek, K. i Rogalski, M. (red.). (2010). *Prawo telekomunikacyjne. Komentarz*. Warszawa: LEX Wolters Kluwer.
- Krasuski, A. (2010). *Prawo telekomunikacyjne. Komentarz*. Warszawa: LexisNexis.
- Piątek, S. (2013). *Prawo telekomunikacyjne. Komentarz*. Warszawa: C.H. Beck.
- Rogalski, M. (2004). Obowiązki przedsiębiorców telekomunikacyjnych na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego. *Prokurator*, 4.
- Rogalski, M. (2004a). Uwagi dotyczące techniki kontroli rozmów w sieci telekomunikacyjnej. *Państwo i Prawo*, 6.
- Rogalski, M. (2007). Obowiązki przedsiębiorców telekomunikacyjnych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa. *Prokuratura i Prawo*, 12.
- Rogalski, M. (2008). Realizacja przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązku z art. 179 ust. 8 Prawa telekomunikacyjnego. *Prokurator*, 2–3.
- Rogalski, M. (2009). Kontrola i utrwalanie treści rozmów telefonicznych oraz przekazywania danych. W: J. Kasprzak, B. Młodziejowski (red.), *Kryminalistyka i inne nauki pomocnicze w postępowaniu karnym* (s. 665–679). Olsztyn: Wydawnictwo PRINT GROUP Sp. z o.o.
- Rogalski, M. (2016). *Kontrola korespondencji*. Warszawa: C.H. Beck.